

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

04 вересня 2020 року

Хмельницький

№ 72/07-рк/к

*Про припинення дій,
що містять ознаки порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – адміністративна колегія Відділення), розглянувши матеріали моніторингу рішень органів місцевого самоврядування Тернопільської області на предмет дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції (далі - Моніторинг) відділу досліджень і розслідувань в Тернопільській області Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділ)

ВСТАНОВИЛА:

Під час здійснення Моніторингу на сайті Теребовлянської об'єднаної територіальної громади за посиланням <https://terebotg.in.ua/> виявлено рішення Теребовлянської міської ради від 25.06.2020 №7903 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Теребовлянської міської ради на 2021 рік» (надалі – Рішення №7903).

Теребовлянська міська рада (далі - Міська Рада) включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Ідентифікаційний код юридичної особи 04058456, вид економічної діяльності за КВЕД 84.11 «Державне управління загального характеру», місцезнаходження : вул. Тараса Шевченка, 8, м. Теребовля, Тернопільська обл., 48100.

Відповідно до частини 1 статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі - Закон) сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.

Відповідно до статті 73 Закону акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

В територіальних межах Теребовлянської об'єднаної територіальної громади повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Міською Радою та її виконавчим комітетом.

Рішення Міської Ради, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на її території підприємствами, організаціями і установами, кооперативними та іншими громадськими організаціями, їх органами, а також посадовими особами і громадянами.

Частиною першою статті 26 Закону визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України (далі - Податковий кодекс) та прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевим податкам і зборам.

Рішенням №7903 Міською радою встановлено ставки місцевих податків і зборів, зокрема, земельного податку на 2021 рік.

Згідно із додатком 9 до Рішення №7903 з 01.01.2021 ставки земельного податку (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, незалежно від місцезнаходження) становлять:

- 5 % для юридичних осіб та 1% для фізичних осіб для земель з кодом виду цільового призначення (надалі – код) 03 «Землі громадської забудови»:

- код 03.07. Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі;

- код 03.08. Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування;

- код 03.09. Для будівництва та обслуговування будівель кредитно-фінансових установ;

- код 03.10. Для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури.

Статтею 269 Податкового кодексу України платниками земельного податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі - юридичні та фізичні особи.

Фізичні особи мають право використовувати власні чи орендовані земельні ділянки для здійснення підприємницької діяльності, зокрема, для будівництва та обслуговування будівель торгівлі, кредитно-фінансових установ, ринкової інфраструктури, об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування.

Оскільки стаття 269 Податкового кодексу України не визначає такого платника, як фізична особа - підприємець, то такий платник – власник земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувач, сплачує земельний податок за нормами, передбаченими для фізичних осіб.

Відповідно до частини другої статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання забороняється приймати акти, або вчиняти дії, що регулюють відносини у сфері господарювання та визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.

Застосування різних ставок земельного податку для суб'єктів господарювання при здійсненні однакових видів господарської діяльності, безпосередньо не впливає на структуру товарного ринку та самостійність прийняття суб'єктами господарювання господарських рішень. Проте, воно змінює власні досягнення суб'єктів господарювання, як джерело здобуття ними переваг у конкуренції, за допомогою зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів може спотворюватись.

У відповідності до статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності покладено на Антимонопольний комітет України.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов, тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть

привести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції є антиконкурентними діями органів влади.

Таким чином, Міська рада, встановивши різні ставки земельного податку для фізичних та юридичних осіб на території Тереховлянської міської ради на земельні ділянки, які можуть використовуватися ними у здійсненні однакових видів господарської діяльності, ущемляє інтереси тих суб'єктів господарювання, які сплачують податок за вищою ставкою та, відповідно, несуть більші витрати, порівняно з конкурентами.

Так, наприклад, відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, суб'єкти господарювання Тереховлянське районне споживче товариство та ФОП Коханська Н.В. здійснюють однакову господарську діяльність, а саме, роздрібну торгівлю в неспеціалізованих магазинах на території м. Тереховлі та сплачують земельний податок.

Проте, Тереховлянське районне споживче товариство платить земельний податок за ставкою 5 % (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено), а ФОП Коханська Н.В. - за ставкою 1% (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено).

Таким чином, для фізичних осіб-підприємців, які діють на одному товарному ринку з юридичними особами, надаються переваги у конкуренції, які ставлять їх у привілейоване становище.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, вжиття заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в т.ч. органами місцевого самоврядування. Згідно із частиною другою статті 4 цього Закону органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Відповідно до вимог статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів державної влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01 квітня 1994 року №4-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 квітня 1994 року за № 78/287 (зі змінами), погодженню підлягають рішення з питань, зокрема надання, обмеження або скасування податкових та інших пільг, дотацій, субсидій для суб'єктів господарювання, здійснення санацій.

Слід зазначити, що до Відділення (або до Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України до 01.06.2020), для погодження проект Рішення №7903 Міською радою не надавався.

Також до Відділення не надходили пропозиції, скарги, заяви тощо, суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на території Тереховлянської об'єднаної

територіальної громади, щодо розміру ставок земельного податку, пільг зі сплати земельного податку, що передбачені Рішенням 7903.

Виходячи з наведених законодавчих норм, виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися завдяки саме власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції. В свою чергу, недотримання зазначених принципів призводить до спотворення конкуренції та, відповідно, до не здійснення органами місцевого самоврядування заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснення яких є одним із заходів, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.

Тобто, Міська рада, своїм рішенням створила нерівне, неконкурентноспроможне середовище для підприємницької діяльності, зокрема, для юридичних осіб, оскільки вони вимушені сплачувати податок більший у порівнянні з іншими учасниками ринку - фізичними особами-підприємцями, при тому, що вони здійснюють свою діяльність на одному товарному ринку та на одній території.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов, тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції є антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування.

Відповідно до абзацу восьмого частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнається дія, внаслідок якої окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

Згідно з частиною третьою статті 15 вказаного Закону, вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Відповідно до пункту 3 статті 50 зазначеного Закону, антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Таким чином, Міська рада встановила різні ставки земельного податку фізичним особам-підприємцям та юридичним особам, що суперечить вимогам законодавства.

Отже, окремі суб'єкти господарювання здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх факторів, одним із яких і є вплив органів місцевого самоврядування.

Дії Міської ради по встановленню різних відсоткових ставок земельного податку на території Теробовлянської міської ради для суб'єктів господарювання, що діють на одному товарному ринку, тобто є конкурентами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50, абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання створюються дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про

Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, що затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р, та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Відділення

РЕКОМЕНДУЄ:

Теребовлянській міській раді (вул. Тараса Шевченка, 8, м. Теребовля, Тернопільська область) припинити дії, які полягають у встановленні рішенням від 25.06.2020 №7903 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Теребовлянської міської ради на 2021 рік» різних відсоткових ставок земельного податку, для суб'єктів господарювання, що діють на одному товарному ринку, тобто є конкурентами.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій органів Антимонопольного комітету України у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, розпочате провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити територіальне відділення у **місячний строк** з дня отримання рекомендацій.

Голова адміністративної колегії
в. о. голови Відділення

Віталій ЛУЦЮК